

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اوجف او تام

کتوا دیوان علماء فاس فوست

علماء توغکنق فرجواغن

موتمر تاهونن

دیوان علماء فاس فوست

کالی ک-۴۷

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين، والعاقبة للمتقين، ولا عدوان إلا على الظالمين.
والصلاة والسلام على حبيبنا وشفيعنا وقودتنا محمد أشرف الأنبياء
والمرسلين وعلى اله وصحبه والتابعين بإحسان إلى يوم الدين. وبعد ...

علماء توغئق قرجواغن

مقدمة

توان قغروسي تنف،

قمرهاتي- قمرهاتي كحرمت اهلي جاوتنكواس كرجا فاس قوست،

تيمبالن دان نايب كتوا ديوان علماء فاس قوست،

سودارا ستياوسها دان بندهاري ديوان علماء فاس قوست،

اهلي-اهلي جاوتنكواس كرجا ديوان علماء فاس قوست،

قغاره برسام اوروستيا فانيتيا مؤتم ديوان علماء فاس قوست كالي ك-٤٧،

قارا قرواكيلن دان قمرهاتي يغ درحمتي الله سكلين،

ڦر تاش ماريله ڪيت سام-سام ممنجتن ڪشڪورن يڄ تيادا تاراث ڪحضرت الله
سبحانه وتعالى اٿس سڪالا ڪورنيان، ڪصيحتن، ڪوداهن دان يڄ فنتيغ نعمة
ڪمناغن اسلام.

ڪيت برڪومقول دديوان يڄ موليا اين باڪي منروسڪن اجيندا دان تڄوڪوچجواب
ڪيت دالم ڦارتي اسلام سميليسيا (فاس) سباڪايمان يڄ دڦراوتتوڪن دالم ڦرلمباڪان
فاس.

مؤتر ڪالي ڪ-٤٧ اين سهاروسش دجاڊيڪن ميدان باڪي ڪيت برمحاسبه،
برچرمين ڊيري دان منيڄڪتن اِخلاص ڪيت ڪڦد الله سبحانه وتعالى،
منومقون لبيه بايق ماس باڪي منيڄڪن ڪلمه الله تعالى دسميغ براوسها
ملومقوهڪن سبارغ بنتوق ڪڪوسوتن، ڦراسان تيدق باءيق دان بڄڪ ڊيري.

فسچا فيلپنرياي عموم ڪ-۱۲ دري فنڊاغن علماء

فيلپنرياي عموم ڪ-۱۲ يڻ بارو سهاج سلساي مروفاڪن ساتو لاکي اوجين يڻ تله دبريڪن ڪهد ڪيت سبآڪاي سبهاڪين دري تنڊا ڪبسن الله دان ڪقواتن. اوجين ڪلي اين مروفاڪن فروسيس ڦنيڻڪتن ايمان دان ڪيڻين ڪيت بهاوا الله تعالى سهاج يڻ مميليڪي ڪڪواسان دلاڻيت دان دبومي.

جڪ ڦد فيلپنرياي عموم ڪ-۱۱ يڻ لالو، راماي يڻ برسديه هاتي ڪران ڪڪالاهن يڻ دترپما. سباليتش برلاکو ڦد ڪلي اين، ڪناغن بسر يڻ دڦراوليهي منجادي اوجين يڻ سڌاڻ دان باڪل منيڦاڪيت دغن لبيه ڦاهيت دان ساڻت دهشت.

ڪناغن دڪننن دغن ڪروسي يڻ ساڻت سليسا، ڪناغن دڦدح يڻ دنننڪن اوليه اومه اسلام دسلوروه مليسيا حاصل دري ڪرجاسام ايننيم دغن ڦاڪن رعيه.

ڪناغن دسلاڻور ولوفون فاس ممڦوپاءي ڪروسي يڻ ترحد تنافي تنڦ منڊافت تنڦت يڻ باءيق دالم ڦننڊيرن ڪراجان. دڦيراق، ڪادان لبيه باءيق دري ساتو سڪي تنافي ممرلوڪن ڪبيجقسانان يڻ تيڻڪي.

کيت جوک دبريکن کناغن دجوهر دان نكري سميلن. کادان دترغکانو ڦولا لبيه بايق دري سبلومث.

ڦارا علماء سڦاتوتش مليت سمو سيناريو ترسبوت سباکاي سبهاکين دري اوجين کڦد علم علماء، باکي مڦوجي سجاوه مان علماء داقت برفوغسي دالم کادان يڦ ساعت بريذا دري ساتو نكري کساتو نكري.

کناغن دالم ڦيلپنري عموم ک-۱۲ يڦ لالو جوک نر-نر منچابر کيت سمو، دمان دان باکايان سڦاتوتش کيت سمو ملتکن ديري کيت ؟

اڦاڪه علمو يڦ دڦلاجري سچارا فورمل دڦوندوق، اونورسيتي اسلام دالم دان لوار نکارا سوده چوکوف باکي مناغي سکالا فرمسألن ڦنتديرن دان کرينه ڦلباکاي جنيس دان واتق مأنسي يڦ ادا؟

اتاوڪه کيت کنا مڦڪاجي سمولا القرآن دان السنه برداسرکن علمو اساس يڦ کيت ميليکي باکي مپديان فورمولا بارو دالم مڦهاروشي اومبق باداي دان تسونامي يڦ برلاکو سلشس ڦيلپنري عموم يڦ لالو.

اڦاڪه کيت هاروس تريکت سچارا ممبوتا تولي دغن سکالا اجتهاد يڦ دکوکان اوليه ڦارا علماء تردهولو اتاو ڦرلوش کيت دودوق سميجا دان ملاکوکن ڦپسواين

دالم فرکارا اجتہادی سسوی دغن کفرلوان دان کھندق سہاس سام ادا دري
سکي فوليتيق، فنتدبيرن دان فرانچغن فروکرام.

دغن سبب ایت له ساي ساعت مغلارکن اگر قارا علماء سکالین برسديا
اوتنوق مروغکايکن سکالا ککوسوتن یغ ادا دھادغن کیت دغن فنوه
کيجقسا نان. يقين له بهاوا علم علماء سھاج له یغ لایق مندقني سکالا فرمسألھن
فنتدبيرن نکري خصوصش یغ ملیبتکن حال-حال کاکامان، هوپوغن انتارا قوم
دان اکام، کران کولوغن علماء سھاج یغ دبریکن کقواتن اولیہ اللہ سبحانہ وتعالی
مھمي القرآن دان السنہ سرتا اجتہاد قارا علماء تردهولو.

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال، قال رسول الله صلى الله عليه وسلم:

"الكلمة الحکمة ضالة المؤمن فحيث وجدها فهو أحق بها"

مقصودش:

درقد أبو هريرة رضي الله عنه بلياو برکات، رسول الله صلى الله عليه وسلم
برسبدا: "کلمة حکمه ایت اداله بارغ ترجیچیر باکني اورغ مؤمین. دمان سھاج
دي منمویش، دیاله اورغ یغ قالیغ برحق اوتنوق منزیما حکمه ترسبوت".

[روایة الترمذی دان ابن ماجه]

دغن ايت ساي مپرو اکر کيت مپدري اکن کقواتن دان کاوفايان کيت،
سهيڻگ حڪمه يڻ دچاري اوليه ستياڻ مؤمن ايت اکن دکباليقکن حاصل
دري اوسها کيت، فارا علماء.

اداقون چارا يڻ قالينغ باءيق باکي مپلسايکن سما مساله دائس ايا له ملالوي
ساعت شوري يڻ دقوفوق ملالوي کطاعتن کهد قرينته الله دان منديريکن
صلاة سچارا برجماعه.

فرمان الله سبحانه وتعالى دالم القرآن الکریم :

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا
رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ﴿٣٨﴾

مقصودن:

"دان جوک (لبيه باءيق دان لبيه ککال باکي) اورغ-اورغ يڻ مپاهوت دان
مپموت قرينته توهنن سرتا منديريکن سمپيغ دغن سمشورنا، دان اوروسن
مريک دجالنکن سچارا برمشوارت سسام مريک، دان مريک قولاً مندرماکن
سپهاکين تري اف يڻ کامي بري کهدان".

[سورة الشورى : ٣٨]

سباڪاي فواريت نبي، ڪيت هندق له مليهت سڪالا فرمسألهن يڄ دمواڪن ڪهد
ڪيت سباڪاي سباڪين دري تڱو عجبواب فرض يڄ تيدق داقت دلاڪون سچارا
سنديرين ماهوفون اوليه اورغ لاین.

مڪ ساله ساتو شرط يڄ ملتقن ڪيت قارا علماء لبیه دڪت دغن صفة ڪنين
اياله دغن برلمه لمبوت، موهون ڪمعافن باڪي قيمق مريڪ، برقڪغ تڪوه دغن
ڪفوتوسن يڄ تله دامبيل سرتا برتوڪل ڪهد الله.

اين له سبزن روح دري فرمان الله سبحانه وتعالی :

فِيمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانفَضُّوا
مِّنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا
عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾

مقصودش:

"مڪ دغن سبب رحمة (يڄ مليقه-لميقه) دري الله (ڪهد مو واهاي محمد)، اغڪاو
تله برسيفڪ لمه-لمبوت ڪهد مريڪ (صحابه-صحابه دان فقياڪوت مو)، دان
ڪالاوله اغڪاو برسيفڪ ڪاسر لاڪي ڪراس هاتي، تنتوله مريڪ لاري دري ڪليليغ

مو. اوليه ايت معافکن له مريک (مغنايي کسالهن يځ مريک لاکوکن ترهادف مو)، دان فوهونکن له امقون باکي مريک، دان جوک برمشوارت له دغن مريک دالم اوروسن (فقراغن دان حال-حال کدونيان) ايت. کمودين افاييلا اغکاو تله برعزم (سسوده برمشوارت، اونتوق بمبوات سسواتو) مک برتوکل له کهد الله، سسوغکوھن الله مغاسيحي اورغ-اورغ يځ برتوکل کهدان".

[سورة آل عمران : ۱۵۹]

قارا علماء جوک سهاروسن برصفا تريوک دان برلاڻغ دادا ولوفون سپهاکين دري کيت تيدق دلانتيق ممکغ اف-اف جاوتن دالم فنتديرن نگري. حکمه دسباليق ايت تتف وجود. انتاراه اياله اکر کيت منروسکن اجيندا يځ بلوم سلساي دان تيدق اکن سلساي سلاکي اداش لاغيت دان بومي ياءيت سفرتي يځ دسبوت دالم فرلمباکان فاس (فصل ۴۰، فرکارا ۵):

أ. مپاتو تناک دان قمیکيرن علماء اسلام باکي مفرقوات دان مفرتيغکتکن فرجواغن اسلام دنکارا اين دان بروسها مغمبغ دان مپيرکن کفهمن دان کسدرن اسلام کسکنف لاقيسن مشارکت منوسي کرقرن دعوه دان فغمبليغن تناک امة يځ برتروسن.

ب. مپوسون، مڃاتور دان منجالنڪن ڪڪياتن تربيه دان فنديديڪن ڊڪالغن
اهلي-اهلي دان مڃاتور فروگرام لائين ڪڙيئين باڪي مڃاتور فٽوڪس
فارقي يڄ برعلمو، برايمان، برتقوى، برفعالمن دان مهمي فرڪمغن سماس.

برداسرڪن ڪڏن دوا فرڪارا ڊائس، مڪ سوده تنتوله فارا علماء يڄ تيدق ترقيليه
اونتوق منديبر نڪري دمان-مان فريڪت تيدق تراس ترقيڪير ڪران توڪس
اساسي يڄ ڊلٽڪن ڊائس باهو ستياڻ ڪيت اڊاله ساتو توڪس يڄ برت، امانه يڄ
تيدق ڊاقت ڊفيڪول اوليه اورغ لائين.

فرچايه فارا فرواڪيلن سڪلين، سسوعڪوهن توڪس دان نڪوڻجواب يڄ ڪيت
فيليه اين واجب ڊفيڪول سچارا برتروسن هيڪڪ ڪاخير حياءَ دان ايان اڊاله
سسواتو يڄ ساعت مليا دان اڪن ڊڪنغ سڦنچج حياءَ.

فارا فرواکیلن سکین،

فرکوهکن فاکن رعیة

فغکونان اصطلاح فاکن رعیة تله دچادغکن اولیه یغ برحرمت داتوء سري فریسیدن فاس دالم چرامهن دهولو لاغت سلاغور سلشس سبولن کفوتوسن فیلهنرای داشتهارکن. چادغن یغ سوغکوه باءیق این لاهیر دری لیده ساورغ علماء فاس یغ دبریکن کیجقسانان اولیه الله سبحانه وتعالی سباکای فغکنتی کهد باریسن الترناٹیف (Barisan Alternatif) کران موغکین اورغ فاس ساغت سینسیتیف دغن فرکاتان باریسن دان کورغ مینت اونتوق تروس مئکوناکن.

اصطلاح فاکن اداله لبیه سللیسا دان سسواي دغن هوبوغن یغ لوغکر انتارا قارتي کومقون فاکن رعیة جک دبندیغکن دغن باریسن ناسیونل یغ دکھوین سچارا فقسا دان تیدق ادا رواغ اونتوق برباحث دان مبریکن فنداقت دغن لبیه دیموقراطیق. فاکن رعیة برمقصود فاکن این برجالن مئیکوت لندسن یغ دفرستوجوي اولیه رعیة ملیسیا یغ چینتاکن کهادیلن دان کباجیقکن.

دغن ایت اداله منجادی تغکوغجواب قارا علماء اونتوق مبریکن تفسیرن دان روح اسلامي دالم فاکنن این سهیغک ایاث تروس سکر دالم فمیکیرن فپوکوغ فاس.

فغلیبتن کیت دالم فاکنن رعیة این حاصل دري کسدیان فیمینن قارتي لاین منریما اساس فرجواغن فاس یاءیت اسلام سباکای الدین، دسمشغ کیت جوک منریما اساس-اساس فرجواغن یغ دکوغسی برسام سفرتی کعادیلن، کتلوسن، أمانه، کباجیقکن دان لاین-لاین نیلاي یغ مورني دان سجاکت.

فرمان الله سبحانه وتعالى دالم القرآن الکریم :

وَإِنْ جَنَحُوا لِلسَّلْمِ فَاجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ

الْعَلِيمُ ﴿٦١﴾

مقصودش :

"دان جک مریک (فیهق موسوه) چندروغ کغد فرداماین، مک اعکاو جوک هندقله چندروغ کغداش سرتا برتوکلہ کغد الله. سسوغکوهش ای مها مندغر، لاکي مها مغتاهوي".

[سورة الأنفال: ٦١]

کواجبن کيت مبري تاهو کفد سلوروه فتوکس فاس بهاوا کيت ممقوپاءي اساس
يغ کوکوه اونتوق مپرتاي فاکن رعية سفرتي جوک کيت ممقوپاءي اساس يغ
قوات سماس کيت منوبوهکن اغکن فرقادوان امه (APU) دان کرق
(GERAK) فد ساتو ماس دهولو.

اتس نام تحلف السياسي، کيت برسديا اونتوق بکرجاسام دغن سما اورغ اتس
نام دان کفتيشن اسلام، سلاما مان مريک منرما فرينسيغ فرجواغن کيت.

کفهنم جوک فرلو دبريکن بهاوا اهلي فاکن ممقوپاءي کبيسن اونتوق ملقساناکن
قوليسي، مباعونکن رعية داتس اساس دان کفتيشن برسام دي کماجون دان
قمباعونن نکارا کيت.

دغن اداش فاکن اين، کيت ممقوپاءي رواغ دعوه يغ ليه لواس کفد راکن-راکن
کيت، رواغ ملبرکن تربيه اسلاميه دغن ليه ملواس کفد سودارا سايسلام.
فلواغ اين فرلو دربوت اوليه سلوروه فتوکس ديوان علماء تراوتماش، سسواي
دغن فرينسيغ فمهاکين توکس دان تڻکوغجواب سفرتي يغ تله دسبوتکن
تادي.

کيت يقين کفميشن کيت تيدق اکن مڻکاڊايکن فرينسيغ فرجواغن سمات-سمات
برکهندقکن کفتيشن دونيا يغ سمنتارا اين.

کيت هندقله يقين بهاوا کٿمڻين کيت ممڻوپاءِ ي ستراتي جي يڻ لبيہ باءِ يق دري
کيت دان برسديا مڻهادڻي سبارغ کھوگکين سماس مريک مڻاتور لڻگه دمي
مماجوکن اسلام دان اومه اسلام دمليسيا.

سبدا رسول الله صلى الله عليه وسلم:

"على المرء المسلم السمع والطاعة فيما أحب وكره ما لم يؤمر بمعصية
فإذا أمر بمعصية فلا سمع ولا طاعة".

مقصودن:

"واجب دغر دان طاعة باکي ستياڻ اينديويديو مسلم دالم فرکارا يڻ اي سوک
ماهوڻون تيدق (بنچي) سلاما مانا اي تيدق دفرينته ملاکوکن معصية، اڻاييلا
اي دفرينته ملاکوکن معصية مک تيدا اي دغر دان تيدا اي طاعة".

[رواية الإمام مسلم]

فارا فرواڪيلن يڄ دحرمتي سڪالين،

علماء دالم فنتديپرن نڪري: فرانن دان چابرن

ڪنڀاڻن ڪيت دڪلتنن سڄي تاهون ۱۹۹۰ ممبوقتيڪن بهاولوڪن علماء، اتوفون يڄ دسبوت ’فق لبائي‘ ممبوقتيڪن ستنديڄ دغن اورغ لائين دالم بيدغ فنتديپرن دان فمريتنهن نڪارا. ڪجاين يڄ امت برحرمت داتوء توان ڪورو حاج نيڪ عبد العزيز نيڪ مت تله برجاي ممبوقتيڪن ساتو اجرن ساله يڄ دانوت اوليه رعية مليسيا دان سلوروه دنيا بهاولوڪن علماء اتو ڪولوڪن اڪاموان تيدق لايق منتديپرن نڪارا.

اوجهن سومبغ دان سوغسغ يڄ مڃاڪن علماء هان لايق منجاڪ سوراو دان مسجد سهاج تربات تيدق بنر دان داتغن دري فراسغڪ بوروق ڪولوڪن سڪولر يڄ برنية جاهت.

لبيه دري ايت، ڪمپئينن توان ڪورو دڪلتنن برجاي ممبوقتيڪن رعية برتبه سليسا، ولوفون نڪري دسلوبوغي دغن فلباڪاي توهمن دان ڪظالين دري فبيق ڪراجان فوست.

کجایان فاس منتدیر نکری دان براه فورت فولیو اوتام حاصلیل دری کناغن
دالم قیلینرای عموم ک-۱۲ یغ لالو معصحن قعمرتن یغ تله دبریکن اولیه راکن
فاکتن رعیه ترهادف کجایان فاس دکلتن.

دغن ایت، فیهق دیوان علماء ایغین منکسکن بهاوا مودیل کلتن فرلو
دفرتاهنکن دان کجایان کلتن فرلو دکاجی اولیه فاکتن رعیه عمومش دان
کقیمین فاس دنکری ترتنتو خصوصش.

دیوان علماء یقین بهاوا کلتن اکن ممبوک فینتو سلواسش کفد تتامو یغ داتغ ککوت
بهارو. ولوفون موغکین بابق کماجون یغ دچاقای اداله اونیک دان ترحد کفد
رعیه کلتن یغ لبیه هوموجینوس (Homogeneous)، تتافی کبیجسنان
کقیمین فاس دسمو فریغت منیلائی، مپسوی دان معکابوغ جالین انتارا
قغلمن کلتن دان سواسان دتمت ماسیغ-ماسیغ اکن ممبواهن ساتو فروگرام یغ
سسوی باکی تمث ماسیغ-ماسیغ.

دسینی له جوک قرانن یغ هاروس دماءینکن اولیه دیوان علماء فاس نکری-
نکری دان ولایه سوقای سننیاس معیثکن کفد کقیمین دنکری ماسیغ-ماسیغ
بهاوا کجایان کلتن فرلو دکاجی دان دامبیل منفعتن. اولیه کران بابق فروگرام
اکام یغ تله دفرکلکن دکلتن دالم بیدغ قنیدیدیکن، اینقمن اوندغ-اوندغ،
قмбаغونن سومبر مأنسی دان لاین-لاین یغ برصفا شمول دان کومفرهینسیف،

مک ساي يقين هان ديوان علماء فاس سهاج له يغ لبيه موده مهمي فروگرام يغ تله دجالنکن.

فارا علماء سهاروش سننياس منچاري قلوغ اوتتوق منچادغکن فرلقسانان اسلام دالم قنتديرن نكري يغ کيت منغي. فرلقسانان اسلام بوکن له ترحد کهد بيدغ فروندغن دان قعوات کواسان شات-مات تنافي مرغکومي سلوروه اسقيق کهيدوفن رعية سفرتي قنديديکن برتروسن دسوراو دان مسجد، فينغکنن فروگرام کوسهوانن دان کرجاي کهد کولوغن مودا، مودول-مودول قمباغونن انسان يغ مليبتکن قندودوق مسلم دان بوکن اسلام، لاتيهن کچمرلغن اکادميک کهد فارا قلاجر، مودول کايوباقان، فنکانن کهد اسقيق کباچيکن، کصيحنن دان لاین-لاین يغ اکن منچادي ريسيغي کهد کجاين متلامت فرجواغن کيت.

فارا علماء نكري جوک فرلو مبريکن فرهاتين کهد ايسو ارق دان جودي، ايسو فرلاکوان سومبع دخلايق راماي دان لاین-لاین يغ ادا کاءيتن دغن قيهق برکواس تمفتن، خاصن دنکري-نکري يغ دفرينته فاکنن رعية.

براف فرسؤالن يغ فرلو دجواب، اداکه کيت هندق مبيارکن سهاج معصية ايت برللواسا اتو مملوکن کهد چادغن يغ کوغکريت کهد قيهق برکنان سوقي فرميس-

فریمیس بارو دحدکن جوملهش اتاو دحدکن دتمقت ماجوریتی بوکن اسلام
سهاج؟

اڤاکه فغواتکواسان ترهادف فرلاکوان سومبع فاتوت دلقسانکن سکارغ دغن
بنتوان فیهق سوکاریلاون اتو دتغکوهکن کسواتو ماس یغ ترتنتو. بکیتو جوک
دغن کجالا معصیه یغ سماکین منجادی-جادی؟

اڤاکه کاوتامان فاتوت دبریکن کهد فنیدیدیکن دان تربیه اتو فغواتکواسان
اوندغ-اوندغ؟

بیلاکه ماس یغ سسواي تیندقکن ترتنتو فرلو دامبیل؟

اڤاکه لڤکه-لڤکه فنچکهن تله دلقسانکن سلوم تیندقکن اوندغ-اوندغ دامبیل؟

سباکای تمبن دان جک کیت ایغین منداقتکن فنددهن لنجوت، لاوتن کنکارا
لوار سفرتی اچیه، نیجریا دان نکارا لاین فاتوت دسوسون اکر کیت داقت
ملیهت اڤاکه بنتوق فرلقسانان اسلام دلوار نکارا یغ بولیه دمنفعتکن اولیه کیت.
کاجین فرلو دلاکون تننغ باکایمان فرسدیان مریک، باکایمان قاعده فرلقسانان یغ
سبایقش، دان اڤاکه ریسفونس مشارکت ترهادف فرلقسانان اسلام دسان.

فارا فرواکیلن دان قمرهاتی یغ دحرمتی سکالین،

فرسیانن معهادتی چابرن منداتغ

سبکای سبواه کرقن اسلام یغ سنتیاس برادا دهادفن، مک کیت قاتوت
میکیر دان ملقساناکن ساتو ستراتیجی جغک فنجغ دمی کلغسوغن فرجواغن
کیت. فرسؤالنن افاکه لئکه یغ فالیغ باءبق اونتوق ممبکلکن علماء کهد فرجواغن
فاس.

سکالی قندغ، کیت ممقویای بکلن یغ چوکوف کران انق-انق کیت یغ بلاجر دالم
میدغ اکام داینستیتوسی قعاجین تیغکی دالم دان لوار نکارا تیدق قرنه برکورغن.

فرسؤالنن افاکه لئکه یغ قاتوت دلاکونن بآکی منجادیکنش سبکاین دري فروجیق
یغ ترسوسون رافی دان لبیه سیستماتیق؟

سجاوله مانکه لجنه علماء قلاقیس برجای مپوسون فروگرام سهیغک قارا علماء
مودا اتاو قلاقیس داقت تروس مپومبغ کهد فاس؟

ساي منچادغکن اکر فیهق لجنه علماء فلاقیس مپدیاکن کرتس لگکف تننغ فرکارا این. برفا فرکارا او تام فرلو دامبیل فرهاتین، انناراش کاور دیناسی یغ لبیه باءیق دغن دیوان فمودا. کیت تیدق ماهو مریک یغ ملشی عمور ۴۰ تاهون اتو ۵۸ تاهون (سلس فینچین) سهاج یغ مپرتای دیوان علماء فاس.

فرسدیان فرلو دلاکوکن باکی مبریکن لاتین خصوص کهد سکومشوق علماء مودا اکر مریک ممقوایی کاوقایان خصوص دالم بیدغ ترتنتو سقرتی اصول فقه، ایکنونومی دان معاملات اسلام، سیاسة شرعیة، قولیتیق سھاس، اوندغ-اوندغ فربندیغن یغ ساعت دفرلوکن قد ماس این.

لاوتن کاینستیتوسی فعاچین تیغکی دالم دان لوار نکارا فرلو دلاکوکن سچارا برکالا اکر فوسون دافت دلاکوکن دغن لبیه سیستیماتیق دان برکسن.

قارا علماء مودا جوک فرلو ددهکن دغن فلباکای علمو بارو دان کماھیرن یغ تیدق دفلاجری ددیوان کلیه اوننوق مفرچفتکن فروسیسی کماثغن مریک دالم بیدغ قولیتیق دان فقه الواقع.

علمو فقوروسن دان اورکانیساسی سقاتوتش دتیمبا اولیه مریک سھاس ماسیہ بلاجر لاکئی. کاوقایان برھاس عرب یغ باءیق، بهاس ایغکریس دان بهاس کتیک جوک فرلو دبریکن فرهاتین.

مريڪ جوڪ ڦرلو دڦرڪنلڪن ڪڦد ديوان علماء، ڦرجومٿان سچارا برسموڪ دغن
ڪشمين علماء، مذاڪره دان ڦرينچغن سهاروسن دأتور دمي مندڪتڪن مريڪ
دغن ديوان علماء دان ڪشمينن.

ساي سنديري اڪن مبريڪن ڦرهاتين خصوص ڪڦد حال دأتس دان اياڻ اڪن
منجادي اجيندا او تام سهيڻگ تاهون ۲۰۱۰، اقابيللا ساتو ڪرتس چادغن
لشڪف دسدياڪن اوليه لجنه برڪنان.

سيداغ مؤتمرين دان مؤتمرات سڪالين،

علماء دان ايسو-ايسو سھاس

فلباڪاي ايسو دددهڪن دالم ميديا قد ستياف ماس. سسوي دغن توکس دان تڻڪوڻجواب علماء، کاوتامان کيت اياله مبريکن فنداغن دان منجواب سڪيراڻ فرلو، کغد ايسو-ايسو يڻ برکايٽ دغن اکام. دغن فرکبغن تيکنولوڪي معلومت، دونيا منجادي سھاکين سمھيت، ايسو يڻ برلاکو دتمثت لاین منجادي باهن فرينچغن دتمثت کيت دان سباليقن.

امة برقنداقت، سڪيراڻ کيت برجاي مبريکن ريسٿونس کغد ايسو يڻ برکايٽ دغن ايسو اکام سماءا ايسو کلوبال دان ايسو تمثتن يڻ ادا هو بوغن کفنتيغن امة اسلام مروفاکن ساتو کجايان کغد کيت.

سباڪاي چونتوه ايسو لواط دان توهمن فغليبتن فيق ترنتنو دالم فمبونوهن التنتويا هاغت دفركاتاکن. علماء دغن تڪس برقنداقت بهاوا ايسو اين، کران مليبتکن اورغ اسلام، مک فائوت دسلسا يکن دمحمکه شريعة دان برقکغ کغد فرينسيٿف کعاڊيلن دان کحکين اسلام.

فرسؤالن ايا له باکايان موغڱين اورغ يڱ منودوه تيدق دارهکن سوڦاي مغموکان سقسي دالم کيس لواط، سداغکن اورغ يڱ دتودوه ڦولا دارهکن مپراه ديری. دالم کيس يڱ کدوا، ڦيهق يڱ منودوه دتغڱف دان دانچم اکن دباوا کحکمه اٽس تودوهن فتنه. کدوا کيس اين منونجوڱکن باکايان حکوم مأنسي دفرماءينکن اوليه مأنسي سنديري سداغکن قنتديرن حکوم اسلام يڱ مريک چيڱتاکن ڦون دتولق.

علماء برفنداقت حکوم قذف قاتوت دجالنکن گھد اورغ يڱ منودوه جک مريک کاکل مغموکان سقسي سڦرتي يڱ دتننوکن اوليه اوندغ-اوندغ جنايه اسلام.

کيت مپوکوخ ڦنوه فرينسيف راج برفلمباگان سباکاي ساتو عالمن يڱ ترابعيق ستاکت اين. فرچوبان دري ڦيهق ترنتنو مڦرتيکايکن کاوتوهن مريک سباکاي ڦايوغ نکارا اداله سسواتو يڱ تيدق قاتوت برلاکو.

کادان يڱ سام جوک برلاکو ڦد زمان ڦمريبنهن خليفه اسلام سلخس زمان خلفاء الراشدين اڦاييلا ڦارا علماء مبريکن طاعة ستيا مريک گھد ڦغواسا ڦد ماس ايت، ولوفون ترداقت ککوراغڱن دسان سيني.

فرينسيف راج برفلمباگان يڱ منجادي توغڱن کتوانن ملايو دان اسلام سڦاتوتش دکوناکن سڦنوهش اوليه فاس دي مڦرتکوهکن کدودوڱکن اسلام يڱ

چوڀا دچابر اوليه موسوه اسلام دڻن مڱو ناڪن قلباڪاي توفيع دان كسمقن.
فرچو بان دري براه فيق سلس سليله نراي ك-۱۲ بارو بارو اين منچابر
كفوتوسن سلطان دڻن چارا يڻ تيدق برادب اداله سسواتو يڻ دلوار ادب دان
تاتا چارا مشاركت ملايو.

ديوان علماء دڻن اين مپرو كڻد فيق ترنتنو اكر ليه برادب دان برسوقن
سنتون اڦايلا بردقن دڻن فيق ايستان.

علماء دان فنیدیقن

توکس اوتام کرسولن دان کببن سبجق زمان دهولو تله دجلسکن اولیه القرآن
ملالوئی فرمان الله سبحانه وتعالی :

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ
وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢﴾

مقصودش:

"دی له یغ تله مغتوسکن دالم کالغن اورغ-اورغ (عرب) یغ اومیین، ساورغ
رسول (نبی محمد صلی الله علیه وسلم) دری بغسا مریک سنڈیری، یغ ممباچاکن
کفد مریک ایه-ایه الله (یغ بموقتیکن کاساغن الله دان ککواساغن)، دان
مبرسهیکن مریک (دری اعتقاد یغ سست)، سرتا مغاجرکن مریک کتاب الله
(القرآن) دان حکمه (قغتهوان یغ مندالم مغنائی حکوم-حکوم شرع). دان
سسوغکوھن مریک سبلوم (کداتغن نبی محمد) ایت اداله دالم کسستن یغ پات".

[سورة الجمعة : ٢]

ایة این منجادی اساس کفد فرکرکن فاس، خصوصن فارا علماء اقایلا الله معکاریسکن ببراڤ لئکه یغ فائوت دلاکوکن اولیه فیمقایی رساله نبی-نبی یأیت مپمقایکن اجرن اسلام، اقایلا مریک منریما اجرن این، لئکه ستروسن ایاله مپوچیکن مریک، فیزیکل دان سفرتیوال اگر برسیه دری عنصر شیریکن دالم عقیده جوک عبادہ مریک. سلاین برسیه توبوه بادن مریک دری ککوتورن نجیس. سلئس ملاکوکن فمبرسین باروله مریک برسیدیا دأجرکن ایسی کتاب دغن لبیه مندالم.

دغن کچلاروان سیستم فنیدیدیقکن یغ اد دالم زمان مودن این، دیوان علماء مراسا برتغکوغجواب باکی مغبسی ببراڤ ککوسوغن دالم بیدغ فنیدیدیقکن فورمل.

مجلس فنیدیدیقن فاس فریغت کبغسان (MPPPK) سداغ مپوسون دفریغت اخیر باکی منوبوهکن سبواه کولج اونورسیتی. نام یغ دچادغکن ایاله کولج اونورسیتی اسلام ذوالکفل محمد (KUIZM).

کولج این اکن براو فرسی دالم ماس تردکت سلئس ببراڤ فرسیاقن اخیر سلسای. کولج این اکن دمولاکن دغن فنوبوهن دوا بواه فاکولتی او تام یأیت فاکولتی شریعة دالم فغخصوصن (معاملات دان کواغن اسلام) دان فاکولتی اصول الدین دالم فغخصوصن (دعوه دان کومونیکاسی).

لغکه این دامبیل اولیه فیهق دیوان علماء مندعکن فنتیغش بیدع معامله قد ماس این، خصوصن یغ برکایت دغن فریغکن، کواغن، ساهم دان لاین-لاین یغ مستی دچپوری اولیه قارا لولوسن قعاجین اسلام دی مستیکن کمورنین اجرن اسلام داقت دفرتاھنکن.

کیتو جوک دغن بیدع دعوه دان کومونیکاسی یغ منجادی شرط اوتام کهد کجایان کرجا-کرجا دعوه یغ سداغ دلاکون. باق بیدع بارو یغ فرلو دکابوغ جالینکن سفرتی فنولیسن سکریف، فیدیان دراما دان کسنین اسلام، دعوه کهد بوکن اسلام دان لاین-لاین.

باکی منتشکن کاوقایان بهاس عرب دان ایغکریس، کولیح این برچادغ معادان کورسوس اینتنسیف بهاس عرب دان ایغکریس قد سمستر فرتام.

فیهق دیوان علماء ساغت برھارف اکر سکوله میلیک اهلی-اهلی فاس، سکوله-سکوله فاس دان سکوله اکام رعیه یغ لاین برسدیا مبریکن کرجاسام سفنوهش دی مجاجوکن فروجیق تر بارو دیوان علماء این.

کامی فرچای، دغن کرجاسام سما فیهق قلباکای رینتغن سماس اوسها مورنی این دیوات اکن داقت دآسی انشاء الله. سام-سام کیت بردعا اکر الله تعالی مبریکن کودهن دالم اوروسن این، آمین.

قرواکیکن دان قمرهاتی یغ درحمتی الله،

علماء دان میدیا

سبکای سبواه دیوان ترکان دالم قارتی، دیوان علماء سفرتی جوک جاوتنکواس قاس قوست تله مبریکن مندت کفد قیقینن ترانس یاءیت کتوا، تیمبالن، ناءیب، ستیأوسها دان کتوا قنراغن باکی مبریکن قنجلسن تننغ اف سهاج ایسو سماس یغ مملوکن قنداغن علماء.

مالغن موغکین کران برلاکون ساله فهم اتتارا کیت دان میدیا تراوتما میدیا قارتی، سوارا دیوان علماء جارغ-جارغ کدغرن. دغن کسیوقکن کیت مپمقأیکن کلیه، اسره، تربیه، مغوروس مدرسه دان سکوله ماسیغ-ماسیغ، نمقش ستاکت این میدیا کیت ماسیه کاکل مپدیاکن رواغ یغ سچوکوش باکی علماء مپمقأیکن قنداغن ترهادف ایسو-ایسو سماس.

کیت تیدق ماهو علماء دبریکن رواغ باکی منجواب سؤالن-سؤالن برکاءیتن عباده خصوص سهاج، تنافی کیت ماهو مبریکن قنداغن تننغ ایسو سماس، سفرتی کیس لواط، مذاکره، جوم هیبوه، فولوس مانیا دان سبکایش.

دغن سبب ايت، ڪامي مپرو ڪهد ميديا ڦارتي تراوتماڻ حراڪه چيتق دان دايلي سوڦاي داٽغ برجومفا ڪامي، اتاو مناليفون ڪامي اڦايبلا ايسو سھاس برېڪيت باڪي ممبولپھڪن علماء ممبريڪن ڦنداغن.

ولوفون ڪيت مپدري ڪھيمپينن ترٿيڱي ڦارتي يڱ جوڪ اداله ترديري دري ڪالغن علماء تله ممبريڪن ريسٿونس مريڪ سڦرتي مرشدالعام، تيمبالن مرشد العام، ڦريسيدن، تيمبالن ڦريسيدن، تتاڦي علماء مراسڪن ڪامي جوڪ ڦرلو دبريڪن رواغ يڱ لبيه لواس باڪي ممبينچيڪن ڦلباڪاي ايسو سھاس، سسواي دغن ڪدودوڦڪن ڪامي دالم فاس سباڪاي ديوان ترڪان.

جڪ ديوان ڦمودا ممبريڪن ڦنداغن تننغ ايسو-ايسو ڪھمودان، مسلمات ڦولا ممبريڪن ريسٿونس ڪهد ايسو-ايسو وانيتا، مڪ علماء جوڪ هاروس دبريڪن رواغ مپمڦايڪن ڦنداغن دالم ايسو يڱ برڪايت دغن اڪام.

فوتوف

حاضرين دان حاضرات سيداغ فرواكيلن دان قمرهاتي سكالين،

ديوان علماء فاس فرلو اونتوق مگمبليغكن سلوروه تناک علماء ترس دان علماء فلائيس باكي منجادي توغئق او تام فرجواغن فاس. جوسترو، توگسن اين واجر دلقساناکن سچارا کونسيستن دسموا لاقيسن حيراکي کچيشين ديوان علماء.

کومبيناسي يغ کوکوه دکالغن علماء هندقله دتمشيلکن دغن وجه بارو باكي ممستيکن کقواتن قارتي اسلام سمليسيا. علماء ترس فرلو اونتوق منديديق جزاسي علماء مودا دان فلائيس باكي موراسي فرجواغن اسلام دتانه اير اين.

ککالوتن سواسان قوليتيق متأخير اين منونتوت ثغليبتن علماء سچارا لبیه مپلوروه. جوسترو، ملالوئي مؤتمر تاهونن قد کالي ک-٤٧ اين، کيت هارفقن قران علماء ممو اونتوق ملتکن کقواتن بارو اونتوق جماعه سباکاي توغئق فرجواغن اسلام يغ سجاتي.

سکين،

سلامت بر مؤتمر ...
سيروا على بركة الله .....

تكبير ! ... الله أكبر
تكبير ! .... الله أكبر
تكبير ! ... الله أكبر

وبالله التوفيق والهداية، والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته.

أخوكم في الاسلام،

محمد داود العراقي

